SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 20. maja 2010 *

V zadevi C-160/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Symvoulio tis Epikrateias (Grčija) z odločbo z dne 1. aprila 2009, ki je prispela na Sodišče 8. maja 2009, v postopku

Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE

proti

Ypourgos Oikonomikon,

* Jezik postopka: grščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, E. Juhász, G. Arestis, T. von Danwitz (poročevalec) in D. Šváby, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 3. marca 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE E. Stamouli in S. Gikas, odvetnika,

– za grško vlado E. Leftheriotou, A. Vasilopoulou in S. Papaïoannou, zastopnice,

– za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj s P. Gentilijem, avvocato dello Stato,

– za Evropsko komisijo G. Valero Jordana in I. Zervas, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz člena 4 Sporazuma o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo na eni strani ter Kartagenskim sporazumom in njegovimi državami članicami – Bolivijo, Kolumbijo, Ekvadorjem, Perujem in Venezuelo – na drugi (v nadaljevanju: Sporazum o sodelovanju), ki je bil potrjen z Uredbo Sveta (EGS) št. 1591/84 z dne 4. junija 1984 (UL L 153, str. 1).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE (v nadaljevanju: Katsivardas), družbo grškega prava, in Ypourgos Oikonomikon (ministrstvo za finance) glede povračila zneska, ki ga je družba Katsivardas plačala po ocarinjenju banan, uvoženih iz Ekvadorja leta 1993, iz naslova trošarin na banane, ki je bila takrat določena z grško zakonodajo.

Pravni okvir

Mednarodne konvencije

Splošni sporazum o carinah in trgovini

3 Splošni sporazum o carinah in trgovini 1994 (v nadaljevanju: GATT 1994) iz Priloge 1A k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije je bil odobren s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, str. 1). Člen 1(a) GATT 1994 določa, da so del tega sporazuma določbe Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1947 (v nadaljevanju: GATT 1947), kakor je bil popravljen, dopolnjen ali spremenjen na podlagi pravnih instrumentov, ki so začeli veljati pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

4 Med temi določbami GATT 1947, ki so vključene v GATT 1994, je klavzula o priznavanju največjih ugodnosti iz člena I(1), v kateri je določeno:

„Vse prednosti, ugodnosti, privilegiji in imunitete, ki jih je pogodbenica zagotovila izdelku, ki izvira iz druge države oziroma je namenjen vanjo, se takoj in brezpogojno

razširijo na vse podobne izvirne izdelke ali izdelke, namenjene na ozemlje vseh drugih pogodbenic. Ta določba se nanaša na carine in druge obdavčitve, ki se plačajo za uvoz ali izvoz ali ob uvozu ali izvozu, ter tiste, ki se zaračunavajo za mednarodne prenose plačil za uvoz ali izvoz, na način pobiranja teh carin in drugih obdavčitev, na vsa pravila in formalnosti v zvezi z uvozi ali izvozi ter na vse, kar je navedeno v odstavkih 2 in 4 člena III."

5 Člen III(2) GATT 1947 se nanaša na notranje dajatve in druge davke, medtem ko se odstavek 4 tega člena nanaša na zakone, podzakonske predpise in zahteve glede prodaje, ponujanja, nakupa, prevoza, distribucije in uporabe proizvodov.

Sporazum o sodelovanju

6 Člen 1 Sporazuma o sodelovanju, katerega besedilo je sestavni del Uredbe št. 1591/84, s katero je bil ta sporazum potrjen, določa, da se pogodbenici „[v] luči svojih skupnih interesov in v skladu s svojimi dolgoročnimi gospodarskimi cilji […] zavezujeta, da bosta v okviru svojih pristojnosti in ob upoštevanju svoje različne razvitosti pospeševali najširše možno gospodarsko sodelovanje, iz katerega ni nobeno področje vnaprej izvzeto". Po isti določbi je cilj tega sodelovanja „na splošno prispevati k razvoju gospodarstva pogodbenic in dvigniti njun življenjski standard".

7 Člen 4 tega sporazuma določa:

„Obravnava po načelu največjih ugodnosti

1. Pogodbenici si medsebojno zagotavljata obravnavo po načelu največjih ugodnosti, glede uvoženega ali izvoženega blaga, v vseh zadevah, ki se nanašajo na:

– carine in pristojbine vseh vrst, vključno s postopki za pobiranje carin in pristojbin vseh vrst,

– predpise v zvezi s carinjenjem, prevozom, skladiščenjem ali pretovarjanjem,

– neposredne ali posredne davke in druge notranje pristojbine,

– predpise v zvezi s plačili, vključno z razporeditvijo tuje valute in prenosom teh plačil,

– predpise v zvezi s prodajo, nakupom, prevozom, distribucijo in rabo blaga na notranjem trgu.

2. Določbe odstavka 1 se ne uporabljajo za:

(a) prednosti, priznane sosednjim državam, za lažji obmejni promet;

(b) prednosti, priznane zaradi vzpostavitve carinske unije ali območja proste trgovine ali kakor zahteva carinska unija ali območje proste trgovine, skupaj s prednostmi priznanimi v okviru regionalnega gospodarskega povezovanja v Latinski Ameriki;

(c) prednosti, priznane nekaterim državam v skladu [z GATT 1947];

(d) prednosti, ki jih države članice Kartagenskega sporazuma priznavajo nekaterim državam v skladu s Protokolom o trgovinskih pogajanjih med državami v razvoju po [GATT 1947].

3. Ta člen se uporablja brez vpliva na pravice in obveznosti, ki obstajajo na podlagi [GATT 1947]."

8 Člen 5 Sporazuma o sodelovanju, ki se nanaša na skupni odbor za sodelovanje, v odstavku 2 določa, da je med drugim naloga tega odbora, da priporoča rešitve za razlike, ki lahko nastanejo med pogodbenicama pri razlagi in izvajanju tega sporazuma.

9 V Prilogi II k Sporazumu o sodelovanju z naslovom „Izjava o trgovinskem sodelovanju“ je določeno:

„Pogodbenici izjavljata, da sta v okviru trgovinskega sodelovanja, predvidenega v tem sporazumu, pripravljeni v Skupnem odboru in glede na svojo gospodarsko politiko preučiti vse težave, ki se lahko pojavijo na trgovinskem področju.“

Okvirni sporazum o sodelovanju

10 Okvirni sporazum o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo ter Kartagenskim sporazumom in njegovimi državami članicami, in sicer Republiko Bolivijo, Republiko Kolumbijo, Republiko Ekvador, Republiko Peru in Republiko Venezuelo (v nadaljevanju: Okvirni sporazum o sodelovanju), je bil v imenu Skupnosti potrjen s Sklepom Sveta 98/278/ES z dne 7. aprila 1998 (UL L 127, str. 10).

11 Člen 2 tega okvirnega sporazuma o sodelovanju določa, da se pogodbenici obvezujeta, da bosta svoje odnose nadaljevali z novim zagonom, in sicer tako, da bosta razvoj sodelovanja okrepili s širitvijo na nova področja sodelovanja.

12 Člen 4 tega okvirnega sporazuma o sodelovanju določa:

„Pogodbenici si v trgovini medsebojno odobravata obravnavo po načelu največjih ugodnosti v skladu z določbami [GATT 1994].

Pogodbenici znova potrjujeta svojo pripravljenost, da med sabo trgujeta v skladu z navedenim sporazumom."

13 Člen 33(2) navedenega okvirnega sporazuma določa, da določbe tega sporazuma nadomestijo določbe prejšnjih sporazumov med Skupnostjo in državami članicami Kartagenskega sporazuma, kadar so te določbe bodisi nezdružljive z določbami tega sporazuma bodisi so jim enakovredne.

Četrta konvencija AKP-EGS

14 Četrta konvencija AKP-EGS, podpisana v Loméju 15. decembra 1989, je bila potrjena s Sklepom 91/400/ESPJ, EGS Sveta in Komisije z dne 25. februarja 1991 o sklenitvi Četrte konvencije AKP-EGS (UL L 229, str. 1). Člen 1 Protokola 5 o bananah, ki je priložen k tej konvenciji, določa:

„Za svoj izvoz banan na trge Skupnosti, nobena [od afriških, karibskih in pacifiških držav, ki so sklenile navedeno konvencijo (v nadaljevanju: države AKP)], glede

dostopa do svojih tradicionalnih trgov in svojih prednosti na teh trgih, ne bo v manj ugodnem položaju kot prej ali sedaj."

Nacionalno pravo

15 Člen 7 zakona št. 1798/1988, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 1914/1990, je od 1. julija 1988 določal trošarino 150 GRD za kilogram banan, uvoženih iz tujine, in v določenih primerih za banane, pridelane v Grčiji. Pozneje je bila ta trošarina povečana, nato znižana in leta 1998 odpravljena.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

16 Družbi Katsivardas so bile julija 1993 po ocarinjenju banan, uvoženih iz Ekvadorja, naložene trošarina in druge dajatve v skupnem znesku 6.785.565 GRD (19.913,61 EUR), ki jih je plačala in pri tem izrazila pomislek glede zneska 4.986.100 GRD, ki jih je plačala iz naslova trošarin. Pozneje je zahtevala povračilo zadnjenavedenega zneska in sorazmernega deleža davka na dodano vrednost, ki sta bila po njenem mnenju plačana neutemeljeno.

17 Ker je pristojni davčni organ zavrnil to povračilo, se je družba Katsivardas obrnila na Dioikitiko Protodikeio Athinon (upravno sodišče v Atenah), ki je njeni tožbi ugodilo v delu, ki se je nanašal na razglasitev ničnosti sporne odločbe o odmeri davka in

zahtevo za povračilo. Ker pa je pritožbeno sodišče to odločitev spremenilo, je družba Katsivardas vložila kasacijsko pritožbo pri Symvoulio tis Epikrateias (državni svet).

18 Symvoulio tis Epikrateias v nasprotju s tožečo stranko v postopku v glavni stvari meni, da je treba sporno trošarino šteti za notranji davek v smislu člena 95 Pogodbe EGS (postal člen 95 Pogodbe ES, ki je po spremembi postal člen 90 ES) in dajatev z enakim učinkom kot carina v smislu členov 9 in 12 Pogodbe EGS (postala člena 9 in 12 Pogodbe ES, ki sta po spremembi postala člena 23 ES in 25 ES). Taka notranja obdavčitev pa se lahko zakonito uporabi za banane, ki so neposredno uvožene iz tretjih držav, razen če je bilo s posebnimi klavzulami trgovinskih sporazumov med Skupnostjo in temi tretjimi državami, kot je člen 4 Sporazuma o sodelovanju, izključeno manj ugodno davčno obravnavanje.

19 Predložitveno sodišče se med drugim sklicuje na sodbo z dne 12. decembra 1995 v zadevi Chiquita Italia (C-469/93, Recueil, str. I-4533), v skladu s katero Protokol 5 o bananah, ki je priložen k Četrti konvenciji AKP-EGS, vsebuje določbo, ki za banane iz držav AKP zagotavlja dostop do njihovih tradicionalnih trgov pod pogoji, ki niso manj ugodni od pogojev, ki so obstajali, ko je 1. aprila 1976 začela veljati klavzula, podobna tisti iz točke 1 Protokola 6 o bananah, ki je priložen Konvenciji AKP-EGS iz Loméja, podpisani 28. februarja 1975 (v nadaljevanju: klavzula „standstill“).

20 Iz tega naj bi bilo razvidno, da obravnava držav članic Kartagenskega sporazuma po načelu največjih ugodnosti pomeni, da se banane iz teh držav izenačijo z bananami iz držav članic AKP. Tako naj bi bila možnost predložitvenega sodišča, da presodi zakonitost trošarine, kot je ta iz postopka v glavni stvari, odvisna od odgovora na vprašanje, ali iz Sporazuma o sodelovanju, zlasti njegovega člena 4, izhajajo pravice, ki jih lahko posamezniki pred nacionalnimi sodišči držav članic uveljavljajo neposredno,

tako da bi lahko družba Katsivardas na podlagi navedenega člena v povezavi s klavzulo „standstill“ izpodbijala trošarino na banane iz postopka v glavni stvari.

21 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je Sodišče v sodbi z dne 1. marca 2005 v zadevi Van Parys (C-377/02, ZOdl., str. I-1465) odločilo, da take pravice ne izhajajo iz klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz Okvirnega sporazuma o sodelovanju, ki je bil nazadnje sklenjen z državami članicami Kartagenskega sporazuma, in da se ugodnosti iz konvencij AKP-EGS nanašajo le na „tradicionalne“ banane AKP, z drugimi besedami banane iz držav AKP, z omejitvijo na letno količino, uvoženo 1. aprila 1976, tako da se teh ugodnosti ne da razširiti na banane iz drugih držav.

22 Ker pa je Symvoulio tis Epikrateias menilo, da Sodišče še ni odločalo o Sporazumu o sodelovanju, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali se lahko posameznik (gospodarski subjekt, ki [na trg] uvaža banane iz Ekvadorja), ki zahteva povračilo nacionalne trošarine, ker naj bi bila neupravičeno plačana, pred nacionalnim sodiščem sklicuje na to, da nacionalna davčna določba (člen 7 grškega zakona št. 1798/1988, kakor je bil spremenjen s členom 10 grškega zakona št. 1914/1990) ni v skladu s členom 4 Sporazuma [o sodelovanju]?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

23 Grška vlada dvomi o dopustnosti vprašanja za predhodno odločanje, prvič, ker naj se ne bi nanašalo na razlago določbe prava Skupnosti, temveč na vprašanje, koliko se lahko posameznik sklicuje na neskladnost nacionalnih določb z aktom Skupnosti, in drugič, ker naj v njem ne bi bilo opredeljeno, katero določbo je treba razlagati.

24 V zvezi s tem je treba opozoriti, da Sodišče v skladu s členom 234 ES ni pristojno, da uporabi predpis Skupnosti za določen spor in s tem opredeli določbo nacionalnega prava glede na ta predpis, vendar lahko v okviru sodnega sodelovanja, ki je uvedeno s tem členom, na podlagi vsebine spisa nacionalnemu sodišču da na voljo elemente razlage prava Skupnosti, s katerimi bi si lahko pomagalo pri presoji učinkov te določbe (sodba z dne 11. septembra 2003 v zadevi Anomar in drugi, C-6/01, Recueil, str. I-8621, točka 37 in navedena sodna praksa).

25 Vprašanje za predhodno odločanje, predloženo v okviru tega postopka – ki se nanaša na možnost posameznika, da se pred nacionalnim sodiščem sklicuje na klavzulo o priznavanju največjih ugodnosti iz člena 4 Sporazuma o sodelovanju, zato da izpodbija uporabo nacionalne davčne določbe – pa se nanaša na možnost, da ta klavzula neposredno učinkuje na posameznika, in s tem na razlago te klavzule.

26 Navedena klavzula je vsebovana v Sporazumu o sodelovanju, ki je bil v imenu Skupnosti potrjen z Uredbo št. 1591/84 in je v skladu z ustaljeno sodno prakso akt, ki so ga sprejele institucije Skupnosti in ga Sodišče lahko razlaga v okviru postopka predhodnega odločanja (glej v tem smislu sodbe z dne 30. aprila 1974 v zadevi Haegeman, 181/73, Recueil, str. 449, točke od 4 do 6; z dne 16. junija 1998 v zadevi Racke, C-162/96, Recueil, str. I-3655, točka 41, in z dne 22. oktobra 2009 v zadevi Bogiatzi, C-301/08, ZOdl., str. I-10185, točka 23).

27 Poleg tega se v skladu z ustaljeno sodno prakso predpostavlja upoštevnost vprašanj v zvezi z razlago prava Skupnosti, ki jih je zastavilo nacionalno sodišče v normativnem in dejanskem okviru, ki ga opredeli v okviru lastne odgovornosti in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša. Zavrnitev predloga nacionalnega sodišča je mogoča samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Skupnosti nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni za to, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 16. decembra 2008 v zadevi Cartesio, C-210/06, ZOdl., str. I-9641, točka 67 in navedena sodna praksa).

28 V obravnavanem primeru se bo z odgovorom na vprašanje, ali se lahko posameznik, kot je družba Katsivardas, pred nacionalnim sodiščem sklicuje na člen 4 Sporazuma o sodelovanju, ki ga je zastavilo predložitveno sodišče, določilo, ali se tožeča stranka iz postopka v glavni stvari lahko učinkovito sklicuje na klavzulo „standstill“, na kateri temelji njena argumentacija v postopku v glavni stvari glede nezakonitosti trošarine za banane, ki jo določa nacionalna zakonodaja.

29 Tako v obravnavani zadevi ni očitno, da bi bila razlaga prava Skupnosti, za katero je zaprosilo predložitveno sodišče, nekoristna za njegovo odločitev.

30 Iz tega izhaja, da je vprašanje za predhodno odločanje dopustno.

Utemeljenost

31 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem dejansko sprašuje, ali se posameznik v okviru postopka pred nacionalnimi sodišči države članice lahko neposredno sklicuje na člen 4 Sporazuma o sodelovanju.

32 V zvezi s tem je treba za uvod opozoriti, da se v skladu z načeli mednarodnega prava institucije Evropske unije, ki so pristojne za pogajanja s tretjimi državami in za sklenitev sporazuma z njimi, s temi državami lahko svobodno dogovorijo o učinkih, ki jih mora ta sporazum imeti v notranjem pravu pogodbenic. Le če to vprašanje ni bilo urejeno z navedenim sporazumom, je naloga pristojnih sodišč – in zlasti Sodišča v okviru pristojnosti, ki jih ima v skladu s Pogodbo o delovanju EU – da odločijo o tem vprašanju, kakor odločajo o vseh drugih vprašanjih o razlagi, ki se nanašajo na uporabo sporazuma v Uniji (glej sodbe z dne 26. oktobra 1982 v zadevi Kupferberg, 104/81, Recueil, str. 3641, točka 17; z dne 23. novembra 1999 v zadevi Portugalska proti Svetu, C-149/96, Recueil, str. I-8395, točka 34, in z dne 9. septembra 2008 v združenih zadevah FIAMM in FIAMM Technologies proti Svetu in Komisiji, C-120/06 P in C-121/06 P, ZOdl., str. I-6513, točka 108).

33 Opozoriti je tudi treba, da iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da preučitev neposrednega učinka določb sporazuma, ki ga je Unija sklenila s tretjimi državami, vedno zajema preučitev namena, sistematike in besedila tega sporazuma (glej zgoraj navedeno sodbo Chiquita Italia, točka 25 in navedena sodna praksa).

34 Vendar kot je navedla Komisija na obravnavi, v okviru te preučitve ni pomembna vrsta pravnega akta, s katerim je bil potrjen zadevni mednarodni sporazum. Kot je namreč razvidno iz sodbe z dne 30. septembra 1987 v zadevi Demirel (12/86, Recueil, str. 3719, točka 25), dejstvo, da je bila določba mednarodnega sporazuma potrjena bodisi z odločbo bodisi z uredbo, ne vpliva na priznavanje neposrednega učinka

take določbe. Treba pa je zavrniti trditev družbe Katsivardas, da ima klavzula o priznavanju največjih ugodnosti iz Sporazuma o sodelovanju neposredni učinek, ker je bil Sporazum o sodelovanju potrjen z uredbo, medtem ko je bil Okvirni sporazum o sodelovanju potrjen z odločbo.

35 Dejstvo, da je člen 4 Sporazuma o sodelovanju vsebovan v sporazumu o sodelovanju, pa v nasprotju s tem, kar trdi italijanska vlada, ne izključuje že načeloma tega, da se posameznik lahko sklicuje nanj. Ustaljena sodna praksa je, da dejstvo, da naj bi tak sporazum pospeševal predvsem gospodarski razvoj tretjih držav pogodbenic s tem, da se omejuje na to, da se uvede sodelovanje med strankami, brez cilja, da te države pozneje pristopijo k Uniji, ne izključuje možnosti neposrednega učinkovanja nekaterih njegovih določb (glej po analogiji sodbo z dne 5. februarja 1976 v zadevi Conceria Bresciani, 87/75, Recueil, str. 129, točka 23; zgoraj navedeno sodbo Kupferberg, točka 22, in sodbo z dne 31. januarja 1991 v zadevi Kziber, C-18/90, Recueil, str. I-199, točka 21).

36 Vendar je Sodišče v točki 58 zgoraj navedene sodbe Van Parys, ko je odgovorilo na vprašanje o razlagi klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz Okvirnega sporazuma o sodelovanju, ki je nasledil Sporazum o sodelovanju, odločilo, da se posameznik pred sodiščem države članice ne more sklicevati na navedeno klavzulo. Te razlage ne izpodbija nihče od tistih, ki so v okviru tega postopka Sodišču predložili stališča.

37 Treba je torej preučiti, ali obstajajo elementi, na podlagi katerih bi se lahko oddaljili od te presoje klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz Okvirnega sporazuma o sodelovanju, ko gre za razlago klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz Sporazuma o sodelovanju.

38 Besedilo klavzule o priznavanju največjih ugodnosti je v Okvirnem sporazumu o sodelovanju drugačno od besedila te klavzule v Sporazumu o sodelovanju. To drugačno besedilo zadnjega pa je mogoče šteti za element, zaradi katerega je potrebna drugačna razlaga glede njenega morebitnega neposrednega učinka le, če je iz splošne

sistematike sporazumov in njunega namena razvidna volja pogodbenic, da so s tem različnim besedilom hotele členu 4 Okvirnega sporazuma o sodelovanju odvzeti neposredni učinek, ki naj bi ga prej priznale členu 4 Sporazuma o sodelovanju.

39 Okvirni sporazum o sodelovanju in zlasti njegov člen 4 pa nimata značilnosti, iz katerih bi bilo razvidno, da so pogodbenice postavljene v položaj, ki je manj ugoden od položaja, ki so ga imele na podlagi Sporazuma o sodelovanju, zlasti glede klavzule o priznavanju največjih ugodnosti.

40 Povsem nasprotno, najprej je treba v zvezi z značilnostmi in namenom Okvirnega sporazuma o sodelovanju ugotoviti, da je namen tega sporazuma obnoviti in poglobiti vzajemne zaveze pogodbenic iz Sporazuma o sodelovanju. Kajti čeprav sta bila ta sporazuma sklenjena med istimi strankami in njuno izvajanje spada v isti institucionalni okvir, saj v skladu s členom 32(1) Okvirnega sporazuma ohranijo skupni odbor in pododbori, ustanovljeni s Sporazumom o sodelovanju, Okvirni sporazum o sodelovanju določa širše sodelovanje, ko gre za več določenih področij, in bolj pospešeno sodelovanje, ko gre za določene predvidene dejavnosti.

41 Poleg tega, kot je razvidno iz člena 39(1) Okvirnega sporazuma o sodelovanju, je sprememba naslova Sporazuma o sodelovanju v Okvirni sporazum o sodelovanju posledica volje pogodbenic, da si dasta možnost, da okvirni sporazum dopolnita s področnimi sporazumi ali sporazumi o posebnih dejavnostih, in ne volje, da si naložita bolj omejene obveznosti.

42 Iz primerjave teh dveh sporazumov je razvidna progresivna krepitev intenzivnosti sodelovanja, h kateremu sta se stranki zavezali.

43 Dalje, kot opozarja Komisija, ko je bil sprejet člen 4 Sporazuma o sodelovanju, vse države članice Kartagenskega sporazuma še niso bile tudi pogodbenice GATT 1947. Vendar kakor je glede Okvirnega sporazuma o sodelovanju poudarilo Sodišče v točki 57 zgoraj navedene sodbe Van Parys, je bil namen strank tega okvirnega sporazuma razširiti uporabo sistema, zasnovanega v okviru GATT 1994, v državah članicah Kartagenskega sporazuma, zato da bi bile upravičene do klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz člena I(1) GATT, ne da bi se spremenil njen obseg. Enako velja tudi glede Sporazuma o sodelovanju, saj iz besedila njegovega člena 4 ni očitno razvidna volja pogodbenic, da se trem državam članicam Kartagenskega sporazuma, ki še niso članice GATT 1947, podelijo trgovinske koncesije, ki presegajo tiste, ki so jih podelile svojim partnerjem iz GATT.

44 Iz tega je razvidno, da odločitev Sodišča iz zgoraj navedene sodbe Van Parys glede neobstoja neposrednega učinka klavzule o priznavanju največjih ugodnosti iz okvirnega sporazuma o sodelovanju velja tudi za člen 4 Sporazuma o sodelovanju.

45 Glede na navedeno je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti, da člen 4 Sporazuma o sodelovanju, ki je bil potrjen z Uredbo št. 1591/84, ni tak, da bi se z njim posameznikom podeljevale pravice, ki bi jih lahko uveljavljali pred sodišči države članice.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 4 Sporazuma o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo na eni strani ter Kartagenskim sporazumom in njegovimi državami članicami – Bolivijo, Kolumbijo, Ekvadorjem, Perujem in Venezuelo – na drugi, ki je bil potrjen z Uredbo Sveta (EGS) št. 1591/84 z dne 4. junija 1984, ni tak, da bi se z njim posameznikom podeljevale pravice, ki bi jih lahko uveljavljali pred sodišči države članice.

Podpisi